

isio 2015–2016 info

Informiranje in Svetovanje
v Izobraževanju Odraslih

Pred vami je *sedma številka* skupnega časopisa *štirinajstih svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, Info ISIO 2015–2016*. Svetovalna središča za izobraževanje odraslih – središča ISIO v vseh slovenskih regijah nudijo odraslim **brezplačno informiranje in svetovanje, povezano s katerimkoli vprašanjem o izobraževanju in učenju odraslih.**¹

Mreža 14 središč ISIO se je vzpostavljala postopno od leta 2001 naprej, zadnjih pet središč je pričelo z delovanjem v letu 2005. Prvi in glavni namen delovanja središč ISIO je **nudjenje brezplačne pomoči in podpore odraslim** pri odločanju za izobraževanje ter tudi med potekom izobraževanja in učenja. Drugi namen pa je, da se **povezujejo tudi z drugimi organizacijami**, ki v okolju delujejo na področju izobraževanja odraslih, da lahko zagotavljajo večjo celovitost in kakovost svetovalnega dela. Dejavnost središč ISIO **strokovno podpira Andragoški center Slovenije (ACS)**, ki je osrednja nacionalna organizacija za razvoj in promocijo izobraževanja odraslih v Sloveniji. Delovanje središč je podrobneje predstavljeno na zadnji strani tega časopisa, kjer najdete tudi **kontaktne podatke za vam najbližje središče**.

Leto 2015 je Evropska unija razglasila za **Evropsko leto za razvoj**. Cilj projekta je informirati državljane EU o razvojnem sodelovanju in politikah na tem področju ter spodbuditi njihovo aktivno zanimanje za razvojno sodelovanje. Pomembno je poudariti konkretne rezultate, ob tem pa ozaveščati o vlogi razvojnega sodelovanja EU v spreminjajočem se in vedno bolj povezanem svetu. Pri tem pa ima izobraževanje pomembno vlogo. V ta namen so različni glasbeniki, zbrani pod imenom Slove'n'aid posneli skladbo **En svet**, ki si jo lahko ogledate na tej spletni strani: <https://www.youtube.com/watch?v=ht08YaL11AY>.

Evropskemu letu za razvoj bomo več pozornosti namenili ob skupnih dogodkih vseh središč ISIO – **Dnevi slovenskih svetovalnih središč**, ki v letu 2015 potekajo med **23. in 25. septembrom**. V teh dneh središča skupaj z različnimi partnerskimi organizacijami v svojem okolju pripravijo različne dogodke na javnih mestih (knjižnice, nakupovalna središča, na ulici idr.) z namenom približati **informacije o možnostih izobraževanja**

in učenja čim širšemu krogu odraslih po celi Sloveniji. Povabljeni, da se katerega od njih v vašem kraju udeležite tudi vi! Kje in kdaj jih središča ISIO organizirajo, si lahko ogledate na spletni strani: <http://isio.acs.si> v rubriki Dogodki.

V časopisu, ki je pred vami in je tudi del dogodkov Dnevo slovenskih svetovalnih središč, pa vam predstavljamo **različne možnosti za izobraževanje odraslih v šolskem letu 2015–2016; predstavljamo možnosti vključitve odraslih v formalno srednješolsko, višješolsko in v visokošolsko izobraževanje**. Poleg teh programov je v Sloveniji tudi velika izbira različnih **programov neformalnega izobraževanja**, zato vam predstavljamo tudi te. V časopisu boste našli prispevek o **svetovalni podpori in pomoči odraslim za ustrezno izbiro izobraževanja** (povezano s potrebami, željami, interesi odraslega) in **med potekom izobraževanja, ko se odrasel lahko na poti učenja sooča z različnimi ovirami in težavami**. V prispevkih smo pozornost namenili tudi temi **ugotavljanja in vrednotenja že pridobljenega znanja odraslih** (pridobljenega na različne načine). Predstavljamo tudi možnosti **sofinanciranja izobraževanja odraslih**.

Posebej pa vas vabimo, da si preberete zgodbe **učecil se odraslih**, ki so se na svojo izobraževalno pot že uspešno podali in po njej nekateri od njih hodijo znova in znova ter tako izkoristijo priložnosti vseživljenjskega učenja, ki se za odrasle povečujejo iz leta v leto. Svetovalci v središčih ISIO verjamemo, da **znanje razpira krila in odpira nove priložnosti pri delu in v osebnem življenju!** Vabimo vas, da raziščete pestro izobraževalno ponudbo in najdete kaj zanimivega in koristnega tudi za vas!

Andreja Dobrovoljc
Andragoški center Slovenije

VSEBINA:

Svetovalna podpora pred in med izobraževanjem	2
Aktualno v formalnem srednješolskem in višješolskem izobraževanju odraslih	3
Novosti v visokošolskem izobraževanju odraslih	4
Neformalno učenje in vrednotenje neformalno pridobljenih znanj in spretnosti	5
Možnosti sofinanciranja izobraževanja odraslih	6
Svetovalna središča za izobraževanje odraslih	8

¹ V letih 2015–2016 njihovo dejavnost sofinancirajo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter nekatere lokalne skupnosti.

Svetovalna podpora pred in med izobraževanjem

Odrasli se na središča ISIO najpogosteje obračajo **pred vključitvijo v izobraževanje**. Središča dobro poznajo izobraževalno ponudbo v svojih okoljih, programe in njihove izvajalce, pogoje za vključitev v izobraževanje, možnosti in načine priznavanja predhodno pridobljenega znanja ter možnosti sofinanciranja izobraževanja, kadar so le-te na voljo. Odraslim posredujemo informacije, ki so jim v pomoč pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa in jim z dodatnimi spodbudami pomagamo pri odločitvi za učenje.

Ena od pomembnih nalog, ki jih izvajamo središča ISIO je **motiviranje za vseživljenjsko učenje**. Pri tem igra pomembno vlogo partnersko sodelovanje, saj se središča v svojih okoljih povezujemo z različnimi društvi, organizacijami in podjetji. Z njihovo pomočjo možnosti za učenje, kot tudi pomen učenja, predstavljamo odraslim, ki imajo do učenja slabši dostop. Gre bodisi za brezposelne osebe, tudi dolgotrajno brezposelne, starejše zaposlene in zaposlene na slabše vrednotenih delovnih mestih, osipnike z negativnimi izkušnjami iz rednega izobraževanja, delovne invalide, osebe z različnimi oviranostmi (slabovidni, gluhi in naglušni, z motnjami v duševnem zdravju), starejše odrasle (upokojence) in priseljence... Naš cilj je, da tudi njim približamo učenje.

Odrasli dobijo v središčih ISIO veliko podpore pri reševanju težav in premagovanju ovir tudi **med izobraževanjem** samim, ko so torej že vključeni v programe. **Središča ISIO ponujamo veliko možnosti odraslim, ki bi želeli izboljšati svoje učne navade in strategije**. Udeleženci javnoveljavni programov za pridobitev izobrazbe se za obisk svetovalnega središča najpogosteje odločajo, ko se pri učenju zatakne in potrebujejo pomoč pri premagovanju učnih težav. Skozi pogovore analiziramo načine učenja in morebitne težave ter iščemo možnosti za učinkovitejšo načrtovanje in

V pomoč pri odločitvi za izobraževanje in obisk središča ISIO vam je lahko tudi video SVETOVANJE ZA ZNANJE (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/video3>), kjer je predstavljena svetovalna dejavnost središč ISIO skozi uspešne zgodbe odraslih.

izvajanje učenja. Prav tako pa ponujamo tudi različne **delavnice**, na katerih se teme, povezane z učenjem, obravnavajo v skupini. Pri tem udeleženci izmenjujejo svoje izkušnje in skozi izkustveno učenje spoznavajo svoje potenciale ter iščejo poti, ki jih bodo pripeljale k boljšemu uspehu. Kadar ugotovimo, da bi nekomu koristila ponovna ali dodatna razlaga snovi, kandidate usmerimo tudi na **učno pomoč**.

Med izobraževanjem se na svetovalna središča obračajo tudi odrasli, ki znanja ter zmožnosti pridobivajo ali nadgrajujejo skozi **neformalno učenje**, vse več odraslih se nanje obrne tudi zaradi pomoči pri **ugotavljanju in vrednotenju neformalno pridobljenih znanj**.

Odrasli so pri učenju večinoma uspešni. Za izobraževanje ali učenje se odločijo prostovoljno, bolje poznajo svoje zmožnosti in ovire, so zelo motivirani in svoje znanje lahko povezujejo s številnimi izkušnjami, ki so si jih nabrali pri delu ali drugače. Svoje zmožnosti učenja pa lahko še izboljšajo, če bolje spoznajo sebe kot učenca, načrtujejo učenje, se učijo redno in ob zaključku ovrednotijo vloženi trud, pridobljeno znanje in rezultate.

Valentina Uran
Svetovalno središče Zasavje

Anastasia Gubonina:

Izjava

Ko sem prišla v Slovenijo, dve in pol leta nazaj, nisem nič razumela, kaj govorijo ljudje. In na začetku sem se počutila informacijsko zelo izolirano. Čez eno leto sem začela z obiskovanjem programa ZIP na RIC-u v Novem mestu. Tu sem se naučila slovenskega jezika. Med poukom ZIP-a nas je Barbara Hudoklin iz svetovalnega središča povabila k vključitvi tudi v druge programe izobraževanja. Odločila sem se za sodelovanje v študijskem krožku »Poznamo deželo, ki je trenutno moj dom«. V tem projektu smo pripravljali vodnik za tujce po Novem mestu. Fotografirala sem različne stavbe mesta za ta vodnik in na osnovi te izkušnje so me potem povabili še k sodelovanju v projektu na RIC-u »Po poti kultur«, kot zunanjo izvajalko, kjer bom pridobi-

la priporočilo za delodajalce. Ta projekt »Po poti kultur« je zelo obširen, pokriva veliko področij. Obiskala sem okoli 40 dogodkov tega projekta, ki sem jih fotografirala in snemala. V tem projektu sem dobila veliko izkušenj, veliko novega sem izvedela. Prvič sem pripravljala fotografije za razstavo in prvič sem delala video. Bolj sem se spoznala in ugotovila, katero delo me veseli. Vesela sem, da sem izvajala ta projekt in preko svetovalnega središča pridobila informacije in nasvet za priložnost za to delo.

Aktualno v formalnem srednješolskem in višješolskem izobraževanju odraslih

Meseca avgusta je izšla *Informacija o izvajanju izobraževanja odraslih v šolskem letu 2015/2016*, v katerih so objavljeni izvajalci osnovnošolskega izobraževanja odraslih in izvajalci gimnazij; izvajalci in programi nižjega in srednjega poklicnega, srednjega tehniškega oz. strokovnega izobraževanja, poklicno-tehniškega izobraževanja odraslih in enoletni programi poklicnih tečajev. Dokument nudi osnovne podatke o tem, kakšna je ponudba programov po regijah in tudi po tipu izobraževalnih ustanov na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslih. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je v novem šolskem letu omejilo število prostih mest pri suficitarnih programih. Poleg podatkov o srednješolskih programih informacija vsebuje tudi podatke o programih priprav na preverjanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, podatke o posebnih izobraževalnih programih za odrasle (Projektno učenje mladih, tuji jeziki, različni programi Usposabljanja za življenjsko uspešnost ipd.) ter podatke o dejavnostih v podporo izobraževanju odraslih (svetovalna središča, središča za samostojno učenje, borze znanja) ipd.

Praksa kaže, da se nemalokrat triletni programi srednjega poklicnega izobraževanja v izobraževanju odraslih izvedejo v dveh šolskih letih; programi štiriletnega srednjega strokovnega izobraževanja pa praviloma v treh šolskih letih. Število let izobraževanja je odvisno tudi od predhodne izobrazbe in izdelanega individualnega izobraževalnega načrta.

Za odrasle z zaključeno štiriletno srednjo šolo ali vsaj z zaključenim zadnjim letnikom programa srednjega strokovnega izobraževanja in tudi za tiste, ki imajo zaključen četrti letnik gimnazije in niso opravili mature ter tudi za vse, ki kljub opravljeni maturi razmišljajo o pridobitvi poklicne mature, so zanimivi **programi poklicnih tečajev**. Le-ti omogočajo spremembo poklica v enem samem šolskem letu. Drugo možnost ponuja **maturitetni tečaj**, ki omogoča pripravo na opravljanje splošne mature. Poleg tega pa osebe, ki so ali bodo v letu, v katerem bodo opravljale splošno maturo, dopolnile najmanj 21 let, lahko pristopijo k opravljanju le-te brez obiskovanja maturitetnega tečaja ali drugih programov izobraževanja.

Odrasli z zaključeno triletno srednjo poklicno šolo lahko nadgradijo stopnjo izobrazbe v (največkrat) dveletnih **programih poklicno-tehniškega izobraževanja** (PTI). Posebnost le-teh je, da je kot vpisni pogoj navedena določena smer poklicne izobrazbe, v nekaterih primerih pa je navedeno tudi število let delovnih izkušenj. Tako za programe triletnega srednjega poklicnega izobraževanja kot za programe štiriletnega srednjega strokovnega in tudi dveletnega poklicno-tehniškega izobraževanja pa velja, da je za vpis pri nekaterih potreb-

no izpolnjevati določene zdravstvene zahteve ali celo opraviti preizkus posebnih nadarjenosti znanja oziroma sposobnosti.

Prenovljeni srednješolski programi omogočajo tudi možnost pridobitve **nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK)**, in to celo v primerih, ko posameznik formalnega šolanja ne zaključi v celoti. Posamezni izobraževalni programi namreč določajo, kateri strokovni moduli omogočajo potrditev poklicnega znanja pred komisijo za nacionalne poklicne kvalifikacije. NPK namreč predstavlja formalno priznano usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje določenega poklica. Zajeten seznam kar 224-ih različnih programov priprav na preverjanje in potrjevanje NPK-jev je objavljen na zadnjih straneh Informacije.

Odrasli, ki so šolanje zaključili s splošno maturo, poklicno maturo (ali zaključnim izpitom oz. diplomom pred letom 2002) in tudi tisti, ki so opravili mojstrski, delovodski oz. poslovodski izpit – in imajo obenem tri leta delovnih izkušenj ter opravljen preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali tujega jezika na ravni poklicne mature – lahko z izobraževanjem nadaljujejo **na ravni višjega strokovnega izobraževanja**. Ob tem je potrebno poudariti, da se za vpis v nekatere višješolske programe zahteva še opravljen preizkus posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti. Razpis za vpis v višje strokovno izobraževanje je izšel februarja 2015 (spletni naslov razpisa najdete v okvirčku spodaj). Programi se tudi kot izobraževanje odraslih praviloma izvedejo v dveh študijskih letih. Diploma višje strokovne šole pomeni raven izobrazbe 6/1. Ponovno velja, da imajo – v primeru omejitve mest – prednost pri vpisu v redni študij kandidati, ki pred tem še niso bili vpisani v redni študij višjega strokovnega ali visokošolskega izobraževanja v Sloveniji. Prav tako se ne morejo vpisati v redni študij višjega strokovnega izobraževanja kandidati, ki so že bili tri leta vpisani v študijski program visokega šolstva.

Če imate kakršnokoli vprašanje, povezano z možnostmi vpisa v srednje ali višješolsko izobraževanje odraslih, se

Informacije o izvajanju izobraževanja odraslih v šolskem letu 2015/2016:

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Vpis/Info_izvajanje_izobr_odrasli_2015_2016.pdf

Seznam srednješolskih programov na portalu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport:

<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2015/programi/index.htm>

Razpis za vpis v višje strokovno izobraževanje v študijskem letu 2015/2016: <http://vps.vss-ce.com/vps/Razpis%202015-2016.pdf>

lahko obrnete na vam najbližje svetovalno središče za izobraževanje odraslih (kontakti so navedeni na zadnji strani časopisa) ali se neposredno oglasite na izbrani izobraževalni organizaciji (kontakte najdete v navedenih razpisih oz. in-

formaciji). Svetovalci bomo odrasle še naprej opogumljali k vključitvi v izobraževanje.

Alenka Sagadin Mlinarič
Svetovalno središče Maribor

Novosti v visokošolskem izobraževanju odraslih

Preden se odločite za študij

Razmislek o študiju je povezan z vprašanji: Kaj si res želim? V čem sem res dober/dobra? Kaj bi me v življenju veselilo početi? Izbira študijskega programa pa je povezana tudi z odgovori na vprašanja: Kako je z omejitvami vpisa? Koliko točk je bilo potrebnih za vpis v določen študijski program? Kako je z možnostjo zaposlitve po končanem študiju? Pri izbiri študijskega programa preglejte **Razpis za vpis v dodiplomske in enovite magistrske študijske programe v letu 2015/2016**. V razpisu najdete široko paleto možnosti študija: poleg koncesioniranih (s strani države plačanih) dodiplomskih programov univerz v Ljubljani, v Mariboru, na Primorskem, v Novi Gorici, in samostojnih študijskih zavodov, ki ponujajo redni in izredni študij, najdete tudi ponudbo ne-koncesioniranih dodiplomskih programov zasebnih samostojnih visokošolskih zavodov. Ker ti študijski programi niso plačani s strani države, se tako za redni kot za izredni študij plačuje šolnina. Ob tako široki paleti možnosti tako krajevno kot vsebinsko, boste zagotovo našli primeren študijski program.

Tristopenjski študij

Visokošolski študij je razdeljen na tri stopnje: diplomska, magistrska in doktorska stopnja. Diplomaska stopnja (1. stopnja) je razdeljena na visokošolski strokovni program in univerzitetni program. Namenjena je pridobivanju veščin in znanj, pomembnih za uspešen vstop v svet dela. Obe vrsti študijskega programa trajata 3 leta (razen izjem). Krajši študijski programi pomenijo hitrejšo pot do zaposlitve. Magistrski študij (2. stopnja) traja dve leti (razen izjem). Namenjen je nadaljnjemu poglobljanju študija 1. stopnje ali dopolnitvi znanja z drugim področjem študija (možna je kombinacija disciplin). Diplomant 2. stopnje je pripravljen za vstop na trg dela ali za nadaljevanje študija in samostojno raziskovanje na doktorski ravni (3. stopnja).

Prehodnost med programi in stopnjami

Med različnimi programi in stopnjami je možna sprememba študija na isti stopnji. Možna je prehodnost med višješolskimi programi in programi 1. stopnje kot tudi prehodi na drugo študijsko področje na višji stopnji od že dosežene, ob upoštevanju meril za prehodnost, ki so zapisana v razpisnih pogojih. V primeru, da študent želi po prvi sto-

EPALE – širjenje pozitivnih zgodb

EPALE je mesto, kjer izobraževalci odraslih iz vse Evrope širijo rezultate odličnih projektov, pomembnih dogodkov in svoja razmišljanja na temo izobraževanja odraslih. Med mnogimi objavami, ki so se v prvem letu delovanja zvrstila na tej spletni platformi, najdemo številne pozitivne zgodbe. Beremo, kako so npr. obiskovalci knjižnic ob podpori usposobljenih strokovnih delavcev prišli do izobrazbe, našli zaposlitev in podobno. To omogočajo mnogi dogodki, kot so Dnevi pismenosti, Teden vseživljenjskega učenja, Dnevi svetovalnih središč, na katerih posamezniki iz prve roke lahko prejmejo zanje pomembne informacije, ki jim lahko pomagajo rešiti osebne situacije (brezposelnost, pomanjkanje ustrezne izobrazbe, priznavanje neformalno pridobljenih znanj in podobno). Vabljeni k uporabi EPALE. Več: <https://ec.europa.eu/epale/>.

Ajda Turk (ajda.turk@cmeplus.si), CMEPIUS

pnji zamenjati strokovno področje, lahko fakulteta za vpis na 2. stopnjo zahteva do največ 60 KT točk diferencialnih obveznosti, torej eno dodatno leto študija.

Vpis na univerzitetne programe tudi s poklicno matura in 5. predmetom

Veliko visokošolskih zavodov tudi v šolskem letu 2015/2016 ponuja možnost vpisa na univerzitetne študijske programe 1. stopnje kandidatom, ki so zaključili izobraževanje s poklicno matura in imajo opravljen s strani posameznih fakultet zahtevani 5. predmet v okviru splošne mature.

Pogosta vprašanja

- **Ali obstaja starostna omejitev za vpis v redne in izredne visokošolske študijske programe?** Ne, za vpis v redne ali izredne visokošolske študijske programe ni starostne omejitve.
- **Ali se lahko tudi zaposleni kandidat prijavi za redni študij?** Da, zaposleni kandidat se lahko prijavi za redni študij, vendar kot zaposleni nima pravic, ki izhajajo iz statusa študenta.
- **Kolikokrat lahko študent v času študija ponavlja letnik ali spremeni študijski program?** Študent lahko enkrat v času študija ponavlja letnik ali spremeni študijski program ali smer v rednem načinu študija, potem se lahko izobražuje samo v izrednem načinu študija, ki pa je plačljiv.

Mojca Sikošek Penko
Svetovalno središče Ljubljana

Več informacij o visokošolskih programih in fakultetah:
http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_zavisoko_solstvo/sektor_zavisoko_solstvo/razpis_zavisoko_solstvo/

Neformalno učenje in vrednotenje neformalno pridobljenih znanj in spretnosti

V današnjem svetu hitrih sprememb pridobljeno znanje vse hitreje zastara. Zato potreba po vseživljenjskem učenju stopa vse bolj v ospredje. Neformalno učenje ponuja nešteto možnosti za hitro prilagajanje na spremembe v okolju, prožno sledi novim potrebam ter formalno učenje pomembno dopolnjuje. Kar se naučimo v formalnih okoljih, je namreč samo del potrebnega znanja in spretnosti za aktivno sodelovanje v sodobni družbi.

Neformalno izobraževanje za odrasle, ki se izvaja v obliki usposabljanj, tečajev, delavnic, seminarjev, predavanj, nudijo izobraževalne organizacije pa tudi različna društva, muzeji, knjižnice ipd. Ponudba je zelo pestra, pregled nad njo pa na nacionalni ravni omogoča spletna stran Andragoškega centra Slovenije **Kam po znanje**. V letu 2015 je več **brezplačnih javnoveljavnih neformalnih programov** namenjenih predvsem skupini brezposelnih (program namenjen mladim PUM in programi usposabljanja za življenjsko uspešnost manj izobraženih UŽU), ostali pa lahko brezplačne možnosti za uresničitev svoje želje po znanju najdejo v **študijskih krožkih**, različnih **medgeneracijskih delavnicah** ter dogodkih, ki se odvijajo v okviru **Borze znanja** in vsakoletnega spomladanskega festivala **Teden vseživljenjskega učenja**. Upokojujencem in posameznikom, ki se bližajo upokojitvi, je na voljo bogata ponudba znanja, ki se skozi prijetno druženje pretaka po **Univerzah za tretje življenjsko obdobje**. Ker se ponudba in možnosti od kraja do kraja zelo razlikujejo, vam za lažjo izbiro pravih neformalnih programov v lokalnem okolju na pomoč priskočimo v mreži svetovalnih središč – središč ISIO, kjer zbiramo podatke o plačljivih in brezplačnih neformalnih izobraževalnih programih na regionalni ravni.

Neformalno izobraževanje:

- Pregled ponudbe izobraževanja odraslih (zajema tudi neformalno izobraževanje) »Kam po znanje«: <http://pregled.acs.si/>
- Študijski krožki: <http://sk.acs.si/>
- Borze znanja: <http://www.borzaznanja.si>
- Univerza za tretje življenjsko obdobje: <http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si/>

Ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja:

- Informacije o vrednotenju neformalno pridobljenega znanja: <http://vpnz.acs.si/portal/>
- Informacije o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah: www.nrpslo.org in www.npk.si
- Informacije o orodju NEFIKS: www.nefiks.si/

Znanje, ki ga pridobimo skozi neformalno (pa tudi priložnostno) učenje žal pogosto podcenjujemo, obenem pa pomenijo neprepoznana in neizrabljena znanja in spretnosti veliko izgubo tako za posameznika kot celotno družbo. V Sloveniji je bil v letu 2012 poskusno uveden model **vrednotenja in priznavanja neformalnih znanj**, ki je prinesel dobre rezultate. Svetovalna središča posameznikom še vedno nudimo brezplačno možnost ugotavljanja in vrednotenja znanj in kompetenc. Pomagamo jim ugotoviti, kaj znajo in zmorejo (pri čemer uporabljamo različne pristope in pripomočke) ter ta znanja in zmožnosti ustrezno dokumentirati. Predstavimo pa jim tudi možnosti, kako jim znanja in kompetence lahko pomagajo pri dokončanju prekinjenega izobraževanja, prekvalifikacijah, pridobivanju različnih certifikatov in potrdil (npr. nacionalne poklicne kvalifikacije, tuji jeziki) ter pri iskanju zaposlitve. Strankam pri tem nudimo podporo pri urejanju dokazil v zbirne mape oz. portfolije, pripravi življenjepisov (npr. Europass), pri oblikovanju elektronskih portfolijev ter vrednotenju različnih (temeljnih in poklicnih) zmožnosti.

Na poklicnem področju ima osrednjo vlogo pri priznavanju neformalnih znanj v Sloveniji **certifikatni sistem NPK**. Postopek omogoča polnoletnim osebam, da si pridobijo javnoveljavno listino za spretnosti in znanje, ki so jih pridobili zunaj šolskega sistema. Tako pridejo po najkrajši poti do novega poklica. Pomembno je samo, da posameznik lahko dokaže to, kar se je naučil in kar zna delati.

Za mlade se je uveljavilo orodje za beleženje (in posledično možno priznavanje) neformalno pridobljenega znanja z imenom **NEFIKS** – neformalni indeks izobraževanja. Ta omogoča sistematično, smiselno in natančno beleženje kompetenc mladega posameznika na enem mestu.

Ker predstavljata neformalno učenje in priznavanje njegovih rezultatov pomemben potencial, jima v mreži svetovalnih središč za izobraževanje odraslih namenimo veliko pozornosti. Pri nas lahko prejmete informacije o možnostih organiziranega neformalnega izobraževanja v vašem kraju, odkrijete in ovrednotite svoje skrito znanje ter spoznate možnosti za njegovo uradno priznanje.

Erika Švara
Svetovalno središče Postojna

Po dvajsetletnem delu na področju slaščičarstva ter izdelave potic, peciva na tradicionalen način, sem potrebovala spremembo dejavnosti. S pridobitvijo NPK (nacionalne poklicne kvalifikacije) bi zahtevam zadostila. Ker sama nisem vedela, kako se lotiti zadeve, sem pomoč najprej iskala na Območni obrtno podjetniški zbornici Murska Sobota, od koder so me napotili v Svetovalno središče Murska Sobota. Za sestanek sem se vnaprej dogovorila, tako da je svetovalec Alojz Sraka že vse pripravil (Katalog strokovnih znanj in spretnosti, vzorec potrdila o izkušnjah oziroma kompetencah). Najin prvi razgovor je potekal zelo sproščeno in profesionalno. Predstavil mi je, kdo je izvajalec preverjanja NPK in kdo je kontaktna oseba. Skupno sva pripravila zapis o delovnih izkušnjah in na neformalni način pridobljenih znanjih in spretnostih (kompetencah) s področja peke in izdelave slaščic ter piškotov. Sama pa sem zapisala recepte

in pripravila druga dokazila – fotografije izdelkov, priporočila, dobavitelje. Ko sem prejela vse, kar sem potrebovala za pridobitev NPK, in podatke o kontaktni osebi pri izvajalcu – mentorici, sem poklicala na Šolski center Slovenske Konjice-Zreče. Z mentorico sva pregledali pripravljeno dokumentacijo in se dogovorili za nadaljnje korake. Tako sem si pridobila Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji oziroma usposobljenost za izdelovalko kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način. Vsem, ki imajo kakršne koli probleme oz. vprašanja v zvezi s šolanjem in priznavanjem znanj, bi priporočila obisk svetovalnega središča.

Možnosti sofinanciranja izobraževanja odraslih

Mnogo odraslih se pri svoji odločitvi za izobraževanje sooči z vprašanjem, kako ga financirati, saj so stroški šolnin in drugi stroški visoki in jih sami pogosto ne zmorejo plačati. Kljub slabši gospodarski situaciji še vedno obstaja nekaj možnosti sofinanciranja izobraževanja tudi za odrasle udeležence in te vam v nadaljevanju tudi predstavljamo.

1. Programi Zavoda RS za zaposlovanje za brezposelne (ZRSZ):

Formalno izobraževanje:

Zavod vabi k vpisu in dokončanju osnovne šole. S tem si odrasli lahko olajšajo pot do zaposlitve ali pridobitve poklica. Več informacij najdete na spletni strani: http://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/programi/usposabljanje_in_izobrazevanje/formalno_izobrazevanje

Programi usposabljanja in izobraževanja:

- **Priprave na nacionalne in temeljne poklicne kvalifikacije (NPK/TPK):** odraslim omogočajo pridobitev usposobljenosti za opravljanje poklicev in poklicnih nalog, po katerih povprašujejo delodajalci. Za vse dodatne informacije o tem, kako usposabljanje poteka, se brezposelni lahko pozanimajo pri svojem svetovalcu zaposlitve na uradu za delo ali na spletni strani: http://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/programi/usposabljanje_in_izobrazevanje/preverjanje-in-potrjevanje-npk-tk
- Posebna pozornost je namenjena **mladim brezposelnim**, saj je država pripravila ukrep **Jamstvo za mlade** (<http://www.ess.gov.si/mladi>), ki nudi ob-

Od 15. septembra ima Andragoški center Slovenije (ACS) odprt **Razpis za Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2015**. Vabimo vas, da vse, ki v svojem okolju prepoznate posameznika, društvo, skupino ali ustanovo, podjetje, lokalno skupnost, ki bi jim priznanje dalo potrditev za dosedanje učenje in delo na področju vseživljenjskega učenja ter spodbudo za naprej, da jih predlagajte za priznanje. Več o razpisu preberite na <http://tvu.acs.si/priznanja> – razpis je odprt do 14. oktobra 2015. Zgodbe dosedanjih dobitnikov priznanj najdete na strani <http://tvu.acs.si/priznanja/dobitniki>

sežno paleto različnih ukrepov za pomoč mladim za pridobitev zaposlitve, tudi z ukrepi izobraževanja in usposabljanja, med drugim:

- **PUM – Projektno učenje za mlajše odrasle:** mladim do 26 let, ki so šolanje opustili in so brez zaposlitve, program omogoča koristno preživljanje prostega časa, razvoj sposobnosti ter vrsto zanimivih informacij. Njegov glavni cilj pa jih je motivirati za dokončanje prekinjenega izobraževanja. Program je podrobneje opisan na spletni povezavi: <http://www.acs.si/pum>
- **Priprave na nacionalne in temeljne poklicne kvalifikacije;** ta ukrep je že predstavljen pri prejšnji točki.

2. Štipendije:

V Sloveniji imate možnost pridobiti naslednje štipendije:

- **Kadrovske štipendije** so namenjene povezovanju človeških virov in zaposlovalne sfere. Podjetja si lahko

na ta način zagotovijo razvoj ustreznih kadrov in posledično spodbudijo razvoj podjetij. Te štipendije so še posebej primerne za **odrasle udeležence formalnega izobraževanja, saj starost ni pogoj za njihovo pridobitev**. Informacije o njih najdete v **Izmenjevalnici** (www.sklad-kadri.si/si/izmenjevalnica), na spletnih straneh **regionalnih razvojnih agencij**, preko **objav delodajalcev**

- **Štipendije za deficitarne poklice** so namenjene tako dijakom kot **udeležencem izobraževanja odraslih**, ki se izobražujejo na področjih, ki so opredeljena kot deficitarna (npr. računalništvo, strojništvo, elektrotehnika, kemija). Njihov namen je spodbujanje za izobraževanje **za tiste poklice, za katere je na trgu zaznati razkorak med trenutnim in prihodnjim številom razpoložljivih kadrov in predvideno ponudbo delovnih mest**. Štipendija znaša 100 EUR mesečno in se lahko dodeli istočasno z nekaterimi drugimi štipendijami (državno in Zoisovo), ne pa s kadrovske štipendije. Razpis in več informacij pa najdete na spletni strani: http://www.sklad-kadri.si/fileadmin/dokumenti/Razpisi/194_javni_razpis/SDP_-_razpis_-_KONCNI__22.7.2015.pdf
- **Zoisove štipendije** se dodeljujejo kot **spodbuda za doseganje izjemnih dosežkov** in s tem ustvarjanje dodatne vrednosti na področju znanja, raziskovanja, razvojne dejavnosti in umetnosti. Podeljuje jih Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije, **pridobijo** pa jo lahko **dijaki, študenti ali udeleženci izobraževanja odraslih**. Več informacij si lahko pogledate na naslovu www.sklad-kadri.si/si/stipendije/zois
- **Državne štipendije** dodeljujejo Centri za socialno delo. Do njih so upravičeni dijaki in študenti na 1. in 2. stopnji bolonjskega študija, ki so pred dopolnjenim 22. letom starosti prvič vpisani v program nižjega poklic-

Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije:

www.sklad-kadri.si

Zavod RS za zaposlovanje:

www.ess.gov.si

nega izobraževanja, srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega tehniškega ali drugega strokovnega ter splošnega izobraževanja, za katerega uveljavljajo pravico do štipendije ali upravičenci, ki so pred dopolnjenim 27. letom starosti prvič vpisani v program višješolskega ali visokošolskega izobraževanja 1. ali 2. stopnje, za katerega uveljavljajo pravico do štipendije. Dijaki in študenti lahko kombinirajo državno štipendijo z nekaterimi vrstami drugih štipendij (s kadrovske, za deficitarne poklice, ter štipendijami Ad futura). Več informacij dobite na spletni strani: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/stipendije/drzavne_stipendije/

- Poleg opisanih je možno pridobiti tudi druge štipendije: za izobraževanje v tujini, za izobraževanje tujih državljanov v Sloveniji, občinske, za študij za mejecev in Slovencev po svetu v Sloveniji in štipendije državnih organov. Informacije o le teh najdete na www.sklad-kadri.si pod zavihkom **ŠTIPENDIJE**.

Andreja Dobrovoljc
Andragoški center Slovenije

Status udeleženca v izobraževanju odraslih:

Z vpisom v programe izobraževanja odraslih pridobite status udeleženca v izobraževanju odraslih, iz katerega po 4. členu Zakona o izobraževanju odraslih izhajajo nekatere pravice: do strokovno organiziranega izobraževanja, do izobraževalnega dopusta in druge pravice, določene z drugimi predpisi ali kolektivnimi pogodbami. Udeleženci izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo po javnoveljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja in so mlajši od 27 let, pa imajo nekatere pravice enake kot dijaki oz. študenti v rednem izobraževanju (npr. zdravstveno zavarovanje, prevozi, štipendiranje, ...). Vendar pa se nekatere pravice lahko uveljavlja le do dopolnjenega 26. leta starosti (npr. zdravstveno zavarovanje, družinska pokojnina). Status udeleženca v izobraževanju odraslih pa preneha, ko udeleženec uspešno konča izobraževanje ali z izpisom iz tega izobraževanja.

KOLOFON

INFO ISIO 2015–2016: Urednici: mag. Andreja Dobrovoljc in mag. Tanja Vilič Klenovšek, Andragoški center Slovenije (ACS). Časopis je nastal v okviru dejavnosti središč ISIO. Avtorji prispevkov: sodelavci središč ISIO in sodelavka ACS. Fotografije: arhivi središč ISIO in ACS. Oblikovanje in prelom: Irena Hlede, Pro anima d.o.o. Naklada: 3.240 izvodov. Izdano: september 2015. ISSN 2232-5077 (tiskana izdaja). ISSN 2232-5085 (spletna izdaja).

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih – središča ISIO

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih – središča ISIO nudijo brezplačno svetovalno podporo vsem odraslim, *ki se želite vključiti* v različne formalne in neformalne oblike izobraževanja, vsem, *ki se že izobražujete*, pa potrebujete kakršen koli nasvet ali pomoč v zvezi z vašim izobraževanjem in načrtovanjem kariere, pa tudi vsem, *ki ste izobraževanje že zaključili* in se sprašujete: »Kaj pa zdaj?«

V Sloveniji deluje mreža **14 svetovalnih središč za izobraževanje odraslih** pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije. V njih vas pričakujejo prijazni in strokovno usposobljeni svetovalci in svetovalke za področje izobraževanja odraslih. Svetovanje poteka v prijetnem okolju, zagotavljamo nepristranskost in zaupnost. Skozi enega ali več razgovorov se z vami pogovarjajo in vam svetujejo:

- pri **odločanju za izbiro vrste izobraževanja in učenja**;
- pri **načrtovanju osebne in poklicne kariere**;
- pri **vrednotenju vaših sposobnosti, izkušenj in znanj** – z razgovorom in s pomočjo različnih svetovalnih pripomočkov;

- pri **premagovanju učnih in drugih težav ter ovir, ki so povezane z izobraževanjem**;
- pri **načrtovanju in spremljanju vašega učenja**;
- po **zaključnem izobraževanju** – kako poiskati delodajalca in kako mu učinkovito predstaviti svoje znanje, izkušnje in zmožnosti.

Obisk v svetovalnem središču je za uporabnike brezplačen, saj dejavnost svetovalnih središč podpirajo in financirajo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter nekatere lokalne skupnosti. Poleg svetovanja na sedežu središča (na eni od ljudskih univerz v regiji) svetovalci delujejo tudi v drugih krajih, kjer so dostopni na določen dan, ob določenem času. Vse informacije o tem najdete na navedenih naslovih v spodnjem okvirčku. Informacijo, nasvet ali pomoč lahko poleg osebnega obiska poiščete tudi po telefonu ali elektronski pošti. Za osebni pogovor priporočamo, da se nam najavite po telefonu. **Poiščite nas v svojem najbližjem svetovalnem središču. Pričakujemo vas!**

Alenka Grželj

Svetovalno središče Koper - Capodistria

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih – središča ISIO

- 1 **Svetovalno središče Gorenjska, LU Jesenice**, Delavska ulica 1, Jesenice, tel: 04 583 38 09, www.lu-jesenice.net
- 2 **Regionalno Svetovalno središče Koper – Capodistria, LU Koper**, Cankarjeva 33, Koper, tel: 05 612 80 06, 040 469 521, www.lu-koper.si
- 3 **Svetovalno središče Koroška, MOCIS**, Partizanska 16, Slovenj Gradec, tel: 02 884 64 07, 051 224 942, www.mocis.si
- 4 **Svetovalno središče Ljubljana, CDI Univerzum**, Grošljeva ulica 4, Ljubljana, tel: 01 510 22 70, www.cdi-univerzum.si
- 5 **Svetovalno središče Maribor, AZM – LU Maribor**, Maistrova ulica 5, Maribor, tel: 02 234 11 34, 041 372 273, www.azm-lu.si
- 6 **Svetovalno središče Murska Sobota, LU Murska Sobota**, Slomškova 33, Murska Sobota, tel: 02 536 15 76, 02 536 15 64, 031 637 243, www.lums.si
- 7 **Svetovalno središče Nova Gorica, LU Nova Gorica – LUNG**, Cankarjeva 8, Nova Gorica, tel: 05 335 31 19, 041 607 170, www.lung.si
- 8 **Svetovalno središče Novo mesto, RIC Novo mesto**, Topliška cesta 2, Novo mesto, tel: 07 393 45 52, 031 701 191, www.ric-nm.si
- 9 **Svetovalno središče Posavje, LU Krško**, Dalmatinova 6, Krško, tel: 07 488 11 70, 051 306 113, www.lukrsko.si
- 10 **Svetovalno središče Postojna, LU Postojna**, Ljubljanska c. 2, Postojna, tel: 05 721 12 89, 031 379 944, www.lu-postojna.si
- 11 **Svetovalno središče Ptuj, LU Ptuj**, Mestni trg 2, Ptuj, tel: 02 749 21 55, www.lu-ptuj.si
- 12 **Svetovalno središče Velenje, LU Velenje**, Titov trg 2, Velenje, tel: 03 898 54 70, www.lu-velenje.si
- 13 **Svetovalno središče Zasavje, Zasavska LU**, Trg svobode 11a, Trbovlje, tel: 03 563 11 91, www.zlu-trbovlje.si
- 14 **Svetovalno središče Žalec, UPI – LU Žalec**, Ulica Ivanke Uranjek 6, Žalec, tel: 03 713 35 65, 041 699 260, www.upi.si

